

Materiál na rokovanie pre
Mestské zastupiteľstvo v Žiline

Číslo materiálu: ____/2020

K bodu programu

**SCHVÁLENIE NOMINOVANÝCH OSOBNOSTÍ PRE UDELENIE
OCENENIA OSOBNOSTÍ MESTA ŽILINA 2020**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál – Zoznam nominácií pre udelenie ocenenia
4. Príloha

Materiál prerokovaný:

Komisia kultúry, cestovného
ruchu a miestneho rozvoja

Predkladá:

Mgr. Peter Fiabáne
primátor mesta

Zodpovedný za vypracovanie:

Ing. Mgr. Katarína Gazdíková, PhD.
vedúca odboru, odbor komunikácie a vzťahov s verejnosťou

Žilina, 29. jún 2020

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2020

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

I schvaľuje návrh nominácií osobností pre udelenie ocenenia Osobnosť mesta Žilina 2020

Zoznam nominácií pre udelenie ocenenia:

1. Natália Hejková – ocenenie Čestné občianstvo
 2. Bohumil Urban – ocenenie Čestné občianstvo (in memoriam)
 3. Roman Patkoló – ocenenie Uznanie za zásluhy
 4. Andrej Reiser – ocenenie Cena mesta
-
1. Emília Wiesengangerová – ocenenie Cena primátora
 2. Pavol Kluvánek – ocenenie Cena primátora

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Mesto Žilina pravidelne od roku 1995 oceňuje osobnosti alebo kolektívy za zásluhy v oblasti kultúry, športu vzdelávania, vedy a v iných oblastiach, prípadne za zásluhy o reprezentáciu nášho mesta v zahraničí oceneniami:

- a) Čestné občianstvo mesta Žilina
- b) Cena mesta Žilina
- c) Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Žilina
- d) Cena primátora mesta

Proces udeľovania ocenení mesta Žilina sa riadi všeobecným záväzným nariadením (VZN) mesta Žilina č. 25/2016 o udeľovaní ocenení mesta Žilina, a zároveň je v súlade s rozpočtom pre rok 2020.

V zmysle VZN č. 25/2016 o udeľovaní ocenení mesta Žilina sme postupovali nasledovne:

1. Nominovať osobnosti mala možnosť široká verejnosť v dvoch kolách:
 - od 1. júla do 30. septembra 2019
 - od 4. do 29. februára 2020
2. Celkovo prijatých nominácií s vyplnenými prihláškami a súhlasmi o ochrane a spracovaní osobných údajov, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v čl. 12 ods. 1 VZN mesta Žilina č. 25/2016: 21 osobností
3. Nominácie na udelenie ocenení posúdila elektronicky (online dotazník) 50-členná porota zložená z vážených občanov Žiliny zastupujúcich komunity alebo organizácie pôsobiace na území mesta v termíne od 17. do 31. marca 2020.
4. Zoznam nominovaných s hlasmi 50-člennej poroty posúdila komisia pre udeľovanie ocenení, ktorá bola schválená na mimoriadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 8. júna 2020. Zloženie komisie:

Predseda:

Mgr. Peter Fiabáne – primátor

Členovia:

Mgr. Randa Vladimír – zástupca primátora

Ing. Barbora Birnerová, PhD. – zástupkyňa primátora

Bc. Jozef Juriš, MBA – poslanec MZ

Ing. Ján Ničik – poslanec MZ

Mgr. Peter Štanský – historik, bývalý riaditeľ Štátneho archív Bytča – pobočka Žilina
Čestné občianstvo mesta Žilina 2012

Ing. Milena Prekopová – Nadácia Polis, Uznanie za zásluhy 2015

Prof. Ing. Milan Dado, PhD. – vedúci odd. komunikačných technológií, ŽU v Žiline
Čestné občianstvo mesta Žilina 2013

Lida Mlichová – umelecká kníhviazačka, Cena mesta Žilina 2009

5. Členovia komisie na pracovnom stretnutí vybrali 4 osobnosti na udelenie ocenenia a každý člen elektronickou formou (t. j. emailom) potvrdil nominácie. Primátor sa rozhodol udeliť Cenu primátora dvom osobnostiam.

V zmysle VZN č. 25/2016 o udeľovaní ocenení mesta Žilina prislúcha konečné rozhodnutie o udelení ocenenia mesta Mestskému zastupiteľstvu mesta Žilina.

Materiál bol prerokovaný komisiou kultúry, cestovného ruchu a miestneho rozvoja, ktorá odporúča mestskému zastupiteľstvu predložený návrh prerokovať a schváliť.

MATERIÁL

Komisia pre udeľovanie ocenení osobnostiam mesta Žilina v zmysle VZN mesta Žilina č. 25/2016 sa jednohlasne zhodla na ocenení týchto osobností a zároveň navrhuje, aby sa im udelili nasledovné ocenenia:

1. Natália Hejková – ocenenie Čestné občianstvo
2. Bohumil Urban – ocenenie Čestné občianstvo (in memoriam)
3. Roman Patkoló – ocenenie Uznanie za zásluhy
4. Andrej Reiser – ocenenie Cena mesta

Cenu primátora udeľuje primátor podľa vlastného uváženia. Cenu navrhuje udeliť týmto osobnostiam:

1. Emília Wiesengangerová – ocenenie Cena primátora
2. Pavol Kluvánek – ocenenie Cena primátora

PRÍLOHA

1. **Natália Hejková (*1954, Žilina)**

Rodáčka zo Žiliny, slovenská basketbalová trénerka a bývalá basketbalistka, od roku 2019 členka siene slávy FIBA. Počas aktívnej kariéry hrala v kluboch Slávia VŠ Praha (1972 – 1979) a TJ SCP Ružomberok (1979 – 1986). Najvýraznejšie úspechy dosiahla Natália Hejková ako trénerka na medzinárodnej scéne, keď 2-krát zvíťazila s Ružomberkom v Európskej lige (1999, 2000) a 6-krát sa dostala medzi najlepšie 4 družstvá, tzv. turnaj Final Four (1993, 1996, 1997, 1999, 2000, 2002). Ako hlavná trénerka reprezentácie Slovenska obsadila so Slovenskom 8. miesto na majstrovstvách sveta v roku 1998 a 4. miesto na ME v Poľsku, čím si reprezentácia zaistila postup na Olympijské hry v Sydney 2000. V marci 2011 sa stala trénerkou slovenskej ženskej reprezentácie a team viedla aj na Majstrovstvách Európy v Poľsku.

Počas života získala viaceré ocenenia: ocenenie prezidentom SR – Rad Ľudovíta Štúra III. triedy (1998), Krištáľové krídlo – kategória Šport (1999), Čestná občianka mesta Ružomberok (1997), Cena Žilinského samosprávneho kraja (2015).

2. **Bohumil Urban (*1935, Nové Zámky – † 2019, Žilina)**

V roku 1959 začal pôsobiť ako pedagóg husľovej, komornej a orchestrálnej hry na vyššej hudobnej škole, neskôr Konzervatóriu v Žiline. Bol spoluzakladateľom Symfonického orchestra mesta Žilina (1959) i Štátneho komorného orchestra (1954). Počas jeho 45-ročnej pedagogickej práce vychoval vynikajúcich žiakov, ktorí dosiahli neskôr mnohé úspechy doma i v zahraničí, napr. František Figura, Jindřich Pazdera, Vladimír Harvan, Dalibor Karvay. Za vynikajúce úspechy dostal viaceré ocenenia, medzi nimi Vzorný učiteľ (1970), Veľká medaila sv. Gorazda (1998). Okrem pedagogickej, dirigentskej a organizačnej činnosti sa venoval aj aranžovaniu a orchestrálnym úpravám skladieb, hlavne Eugena Suchoňa a Jána Cikkera.

3. **Roman Patkoló (*1982, Žilina)**

Kontrabasista Roman Patkoló je pôvodom zo Žiliny a rád sa sem pravidelne vracia za svojou rodinou. Patrí medzi svetovú muzikantskú špičku. Zahraničné médiá ho častujú prívlastkami ako prevtelený Paganini či hudobný kúzelník. Študoval na Hochschule für Musik und Theater München. Venuje sa interpretácii sólovej kontrabasovej literatúry a komornej tvorby. Ako sólista spolupracoval s významnými svetovými orchestrami. Sólisticky sa predstavil na koncertoch vo Švajčiarsku, Nemecku, Srbsku, Rakúsku, Rusku, Španielsku, v Kanade a USA, a to v prestížnych koncertných sálach. Patkoló je od roku 1999 členom medzinárodného kontrabasového kvarteta Bassionamora pod vedením Prof. Klausu Trumpfa, s ktorým koncertoval v USA, Holandsku, Nemecku, Švajčiarsku, Rakúsku a i. Popri bohatej koncertnej činnosti je aktívny i v pedagogickej oblasti, vo veku 24 rokov získal titul profesora ako jeden z najmladších v Európe a začal vyučovať na mníchovskej Hochschule für Musik und Theater. V súčasnosti pôsobí ako profesor na Hudobnej akadémii v Bazileji.

4. **Andrej Reiser (*1949, Žilina)**

Fotograf európskeho formátu. Jeho matka bola dcérou ruského literárneho vedca Alfreda Bema, ktorý opustil Rusko v r. 1917 po revolúcii a usadil sa v Československu. Jeho otec Egon Reiser pôsobil v Prahe ako fyzik a tri roky strávil v nacistickom koncentračnom tábore. O Reiserovi sa hovorilo ako o talentovanom fotografovi už od 8. triedy základnej školy. Po sovietskej okupácii Československa v auguste 1968 Andrejova rodina emigrovala do Západného Nemecka, kde Andrej študoval fotografiu na renomovanej Folkwang School for Design v Essene. Po ukončení štúdia sa jeho fotografie objavovali v prominentných medzinárodných magazínoch ako Der Spiegel, FAZ Magazin, Fortune, Epoca, Merian a iné. V rokoch 1987 – 1991 pôsobil ako korešpondent nemeckého magazínu GEO v Rusku. Z jeho publikácií patrí k najvýznamnejším napr. „Domenica“ – kniha o hamburskej prostitútke, ktorá bola vydaná 15-krát a získala veľa ocenení. V roku 1983 založil Andrej Reiser v Hamburgu fotografickú agentúru „Bilderberg“, v ktorej sa spojili najlepší nemeckí fotožurnalisti, jej členom sa stal aj slovenský fotoreportér Karol Kállay. Dve desaťročia bol Reiser predsedom medzinárodnej poroty prestížnej fotografickej súťaže Czech Press Photo, organizovanej pod patronátom prezidenta Českej republiky a primátora Prahy. V súčasnosti žije v Prahe. Na Slovensku prezentoval jeho tvorbu Marián Pauer v rámci projektu Henkel Slovensko Slovensku výstavou v Pálffyho paláci bratislavskej galérie od novembra 2005 do januára 2006 a v Považskej galérii v jeho rodnom meste Žilina v roku 2007.

5. **Emília Wiesengangerová (* 1951, Žilina)**

Učiteľka prírodopisu a chémie. Ako pedagóg pôsobila na viacerých školách v Žiline a okolí: ZŠ Divina, ZŠ Varšavská, ZŠ Karpatská. Na ZŠ Karpatská strávila v pedagogickom povolani 30 rokov až do svojho dôchodku. Najskôr ako učiteľka na druhom stupni, potom ako zástupkyňa riaditeľa pre 2. stupeň a nakoniec na poste riaditeľky školy pôsobila od roku 1991 do r. 2014. Za dlhoročnú tvorivú a obetavú pedagogickú a riadiacu činnosť získala v roku 2003 Cenu Janka Frátrika. Svoju prácu vykonávala vždy s láskou, zodpovedne, čestne a nezištne. Svojou vysokou morálkou, odbornosťou a priamosťou dokázala efektívne reagovať na neustálu potrebu zlepšovania a rozvoja. Pod jej vedením bola škola priekopníkom v integrácii detí telesne a mentálne postihnutých či detí s poruchami správania. Pre telesne postihnuté deti bol vybudovaný bezbariérový vstup do školy. Ako prvá škola v meste mala ZŠ Karpatská špeciálnu pedagogičku a psychologičku. Pani riaditeľka viedla deti k láske k prírode. Zveľaďovanie okolia školy, výsadba stromov, čistenie lesoparku, soboty v prírode so žiakmi boli samozrejmosťou. V rámci projektu Zdravá škola bol pre žiakov zavedený pitný režim na každej chodbe. Veľká pozornosť bola venovaná talentovaným deťom a športu. Na škole boli zriadené plavecké triedy či gymnastika. Pani Wiesengangerová sa deťom venovala s láskou 44 rokov.

6. **Prof. RNDr. Kluvánek Pavol (*1936, Bánovce nad Bebravou)**

Slovenský matematik, profesor, vedúca osobnosť v matematickej teórii dopravy, zaslúžil sa o rozvoj vysokého školstva na Slovensku. Vyštudoval odbor matematická

analýza na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Jeho pracovné pôsobenie na univerzite bolo po normalizácii v Československu veľmi zložitú. Jedným z dôvodov bola aj nechcená emigrácia jeho brata, matematika svetového významu – prof. Igora Kluvánka, ktorý začal pôsobiť na univerzite v Austrálii. Až po udalostiach v novembri 1989 mohol naplno rozvinúť svoje schopnosti a spolupodieľať sa na budovaní kvalitného vysokého školstva na Slovensku. V rokoch 1990 – 1993 stál na poste rektora Žilinskej univerzity, mal veľkú zásluhu na vzniku Fakulty riadenia a tiež vzniku nového študijného odboru – matematické inžinierstvo.

Taktiež sa zaslúžil o rozvoj školstva v Žilinskom kraji. Od r. 1995 začal budovať základy katolíckeho vysokého školstva v Ružomberku. Jeho veľkou zásluhou vzniká v roku 2000 nová Katolícka univerzita v Ružomberku, kde sa stáva jej prvým rektorom. Ide o prvú katolícku univerzitu na území Česka a Slovenska. Svoju prácu vždy zakladal na férovosti, priamosti a čestnosti.